

тов. В контексте сучасної проблематики ринку нафтопродуктів пропонується ряд господарсько-правових засобів підвищення якості палива в розничній мережі.

Ключевые слова: автомобільна заправочна станція, нафтопереробний завод, рознична мережа реалізації нафтопродуктів, система якості нафтопродуктів, паливо, нафтотрейдер.

THE METHODS OF ECONOMIC LAW TO PROVIDING QUALITY OF FUEL IN RETAIL NETWORK

Morozov G.V.

In the article was considered situation and key management orientation of economic law for guaranteeing quality of oil product at retail network of filling stations. The special attention was orientated to genesis the legal regulating of sale and accounting mechanisms for oil products. In context of modern problems at market of oil products was proposed the number of management orientation at economic law for improvement quality of oil product in retail network.

Key words: the filling station, oil refinery, retail of petroleum products, system of quality of oil products, fuel.

УДК 346.12:613/614

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦІНОУТВОРЕННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

А. О. Олефір, аспірант

Національний університет

«Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

Досліджено питання господарсько-правового забезпечення ціноутворення на основний предмет державних закупівель у сфері охорони здоров'я. Визначено недоліки правового регулювання у цій сфері, на підставі чого запропоновано системні та конкретні зміни до законодавства.

Ключові слова: господарсько-правове забезпечення, державне регулювання, ціноутворення, державні закупівлі, охорона здоров'я, лікарські засоби, медичні послуги.

Постановка проблеми. Реформування господарсько-правового забезпечення сфери охорони здоров'я в Україні поступово набирає обертів. Крім широко обговорюваних об'єктів реформи, особливу увагу слід приділити питанню ціноутворення на основний предмет державних закупівель у цій сфері (лікарські засоби, вироби медичного призначення, медичну техніку, медичні та соціальні послуги), що об'єктивно повинно бути одним із основних і першочергових у реалізації.

Досвід розвитку нашої держави, як стверджує Д. Задихайло, свідчить про те, що поступовий розвиток економіки затримується у зв'язку з низькою правовою дисципліною, неефективною правореалізацією, неузгодженістю норм законодавства, які регламентують відносини у сфері господарювання [1]. Про необхідність удосконалення господарсько-правового забезпечення ціноутворення на основний предмет державних закупівель в охороні здоров'я слід говорити з огляду на такі обставини: 1) значні обсяги державних коштів щорічно витрачаються на придбання продукції сфери охорони здоров'я, зокрема обсяг видатків на забезпечення виконання медичних заходів програмного характеру за окремими державними програмами, згідно із Законом України від 22 грудня 2012 р. «Про Державний бюджет України на 2012 рік», становить близько 2 млрд грн; 2) основний предмет закупівель в охороні здоров'я має суттєве соціальне значення для населення, тому ціни на нього повинні бути економічно обґрунтованими; 3) оскільки на сучасному етапі ефективні засоби державного регулювання тарифів на медичні послуги в Україні відсутні, вільне ціноутворення на медичні послуги на ринку державних закупівель має наслідком неможливість установлення на них об'єктивних ринкових цін, через що зростає вірогідність здійснення закупівель за завищеними цінами, нераціонального використання державних коштів; 4) рівень цін на лікарські засоби, вироби медичного призначення, медичну техніку, стосовно яких відбувається перманентне неконтрольоване та необґрунтоване зростання цін, безпосередньо впливає на вартість медичних і соціальних послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На необхідність державного регулювання цін в соціально орієнтованій економіці звертають увагу О. Вінник, Л. Дешко, Д. Задихайло, В. Мамутов, Ю. Осипов, В. Пашков, О. Чувпило, Л. Шкварчук, В. Щербина, а також такі дослідники сфери охорони здоров'я, як П. Гаман, Ю. Деркач, О. Заліська, Б. Парновський, В. Соболевський, В. Москаленко.

Формулювання цілей. Мета публікації — з'ясувати співвідношення між вільним та регульованим ціноутворенням на основний предмет державних закупівель в охороні здоров'я, визначити основні правові засоби чинного державного регулювання цін у цій царині та запропонувати конкретні зміни до законодавства з метою вдосконалення господарського правопорядку.

Виклад основного матеріалу. Вільні ціни діють на ринку за відсутності їх державного регулювання, коли їх визначають виробники, постачальники-учасниками процедур закупівель, виходячи з кон'юнктури ринку. Державне регулювання цін, що здійснюється адміністративними та економічними засобами, для забезпечення публічних інтересів не слід ототожнювати з довільним втручанням держави у ринкові відносини. На думку В. Пашкова, наявність загальних публічних інтересів щодо ринкової економіки як такої і особливо саме ринку лікарських засобів породжує необхідність створення моделі організації ринкових відносин саме в цьому секторі економіки [2]. Тому при визначенні оптимальної моделі здійснення державного регулювання цін на основний предмет закупівель у сфері охорони здоров'я першочергово повинні бути забезпечені: 1) урахування інтересів як суспільства, так і всіх учасників відносин у сфері господарювання; 2) усунення підстав для зловживань з боку суб'єктів владних повноважень при проведенні державного регулювання.

Стосовно першої позиції вже нечинна постанова Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2009 р. «Про встановлення граничних рівнів цін на окремі лікарські засоби та вироби медичного призначення» запроваджувала граничні роздрібні та оптові (фіксовані) ціни на 14 найменувань лікарських засобів і виробів медичного призначення з правом Міністерства охорони здоров'я України змінювати ці величини. Запроваджені механізми були елементами імперативного цінового регулювання, що за відсутності реальних фактичних потреб відбувалося з порушенням принципу обмеження державного регулювання економічних процесів, що закріплений у ст. 6 ГК України. Тобто, встановлення фіксованих цін не здатне забезпечити паритетності інтересів учасників процедур закупівель, замовників. З огляду на те, що в господарських відносинах державних закупівель у сфері охорони здоров'я рівень цін на лікарські засоби, вироби медичного призначення, медичну техніку, медичні та соціальні послуги визначає суму витрачених державних коштів і обсяги закупівель у натуральному вираженні, заходи регулювання забезпечать усунення у цих відносинах неконтрольованого, часто необгрунтованого підвищення цін на предмет закупівель учасниками, зменшать вірогідність здійснення закупівель за завищеними цінами, сприятимуть доступності медико-санітарної допомоги для громадян.

Державне регулювання цін на основний предмет закупівель у сфері охорони здоров'я може проводитися на двох рівнях: 1) загальногосподарському, де об'єктом регулювання є ціни на лікарські засоби, вироби медичного призначення, медичну техніку, медичні і соціальні послуги у відносинах, що безпосередньо не пов'язані зі здійсненням закупівель; 2) спеціально-господарському, де ціни на лікарські засоби, вироби медичного призначення, медичну техніку, медичні і соціальні послуги регулюються саме у відносинах

закупівель. Тобто, якщо загальне регулювання здійснює вплив на найбільш широке коло господарських відносин, то спеціальне регулювання має обмежений характер і впливає лише на відносини державних закупівель. Система державного регулювання адміністративними засобами цін на лікарські засоби та виробу медичного призначення як основний предмет закупівель в охороні здоров'я представлена такими правовими засобами:

1) на загальногосподарському рівні: а) затверджено Національний перелік основних лікарських засобів і виробів медичного призначення, ціни на які підлягають адміністративному регулюванню; б) державне регулювання цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення, що закріплені в Національному переліку, проводиться у такий спосіб: визначений порядок обчислення ціни одиниці імпортованого товару, закупівельної ціни; закупівельна ціна одиниці товару визначається як сума оптово-відпускної ціни та постачальницько-збутової надбавки, граничний розмір якої становить 12 % від оптово-відпускної ціни; в) встановлено, що лікарські засоби і виробу медичного призначення вітчизняного виробництва, оптово-відпускна ціна яких нижча ніж 12 грн за одну упаковку, не підлягають державному регулюванню, крім тих, що придбаваються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів;

2) на спеціально-господарському рівні: а) запроваджено державну реєстрацію оптово-відпускних цін на лікарські засоби та виробу медичного призначення, що закупаються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів; б) реєстри оптово-відпускних цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення формує та веде Міністерство охорони здоров'я України; в) затверджено Перелік лікарських засобів вітчизняного та іноземного виробництва, які можуть закуповувати заклади та установи охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів; г) визначено перелік лікарських засобів, групи виробів медичного призначення, що повністю чи частково придбаваються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, оптово-відпускні ціни на які підлягають державній реєстрації; г) затверджено статті витрат, загальну методику обчислення виробничої та повної собівартості, ціни на лікарські засоби, виробу медичного призначення, ціни на які підлягають реєстрації; д) проводиться перевірка Міністерством економічного розвитку і торгівлі України правильності поданого на реєстрацію заявником розрахунку оптово-відпускної ціни; е) на лікарські засоби і виробу медичного призначення, що закуповуються повністю чи частково за бюджетні кошти, граничні постачальницько-збутові надбавки встановлюються у розмірі не вище 10 % оптово-відпускної ціни; є) заклади і установи охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів, закуповують лікарські засоби, виробу медичного призначення за цінами, які не

перевищують рівень зареєстрованих оптово-відпускних цін з урахуванням установлених граничних постачальницько-збутових надбавок.

Як відомо, державна економічна політика реалізується через застосування державою окремих, відносно сталих комплексів засобів державно-правового регулювання [3]. З метою вдосконалення та розширення чинної системи державного регулювання цін на основний предмет закупівель в охороні здоров'я на спеціально-господарському рівні, слід запропонувати дві групи заходів: 1) універсальні правові засоби, що мають сферою дії ціни на всі види основного предмета державних закупівель в охороні здоров'я, до яких належать такі:

1.1. З огляду на те, що в нормативно-правових актах відсутні норми стосовно визначення засад ціноутворення на ринку державних закупівель, доцільно, обмежено імплементуючи положення ст. 1 нечинної постанови Кабінету Міністрів України від 28 червня 1997 р. «Про організацію та проведення торгів (тендерів) у сфері державних закупівель товарів (робіт, послуг)», закріпити в ч. 1 ст. 3 Закону України від 1 червня 2010 р. «Про здійснення державних закупівель» новий принцип такого змісту: «забезпечення оптимального рівня цін, запобігання економічно необґрунтованому завищенню цін на товари, роботи, послуги при здійсненні державних закупівель».

1.2. Слід передбачити спеціальний порядок закупівель товарів, робіт і послуг, ціни на які підлягають державному регулюванню, беручи при цьому, до уваги норму абз. 4 ч. 6 нечинної постанови Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2008 р. «Про затвердження Положення про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти», доповнити ст. 28 Закону України «Про здійснення державних закупівель» ч. 10 такого змісту: «Закупівля товарів, робіт і послуг, ціни (тарифи) на які підлягають державному регулюванню, залежно від методу регулювання, здійснюється за цінами (тарифами), сформованими відповідно до встановленого законодавством порядку. Закупівля товарів, робіт і послуг, ціни (тарифи) на які підлягають декларуванню чи реєстрації в установленому законодавством порядку, здійснюється за цінами, які сформовані на базі ціни, зареєстрованої на дату подання учасником тендерної (цінової) пропозиції, а при застосуванні процедури закупівлі в одного учасника – на дату укладення договору про закупівлю».

2. Особливі правові засоби, що мають диференційовану сферу дії стосовно лікарських засобів, виробів медичного призначення, медичної техніки, до яких належать такі:

2.1. Лікарські засоби, виробі медичного призначення: 2.1.1. У зв'язку з тим, що сфера дії постанови Кабінету Міністрів України від 5 вересня 1996 р. «Про порядок закупівлі лікарських засобів закладами та установами охорони здоров'я, що фінансуються з бюджету» охоплює лише державні закупівлі, які проводяться закладами охорони здоров'я, котрі повністю чи частково

фінансуються з бюджету, до предмета державного регулювання господарських відносин не належить здійснення закупівель іншими видами господарських організацій, у тому числі органами публічної влади, що фінансуються з бюджету, фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування. Така ситуація, коли предмет правового регулювання є невинувато звуженим, має негативний характер, адже, по-перше, заклади охорони здоров'я не виступають єдиним видом замовників у сфері; по-друге, у фондах загальнообов'язкового державного соціального страхування акумулюються значні ресурси, які мають призначенням задоволення потреб сфери охорони здоров'я: згідно із Звітом Державної служби статистики України «Проведення процедур закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти в Україні за січень – грудень 2010 року» за рахунок коштів фондів соціального страхування було здійснено закупівель на суму 1,5 млрд грн, а в перспективі відрахування на страхову медицину можуть скласти близько 15–30 млрд грн [4]. Тому сферу дії цієї постанови слід поширити на визначені господарські відносини.

Аналогічно і в п. 2 ч. 1 постанови Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2008 р. «Про заходи щодо стабілізації цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення», і в постанові Кабінету Міністрів України від 8 липня 2011 р. «Про удосконалення державного регулювання цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення, що закуповуються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів» слід закріпити, що крім бюджетних коштів господарсько-правове значення також мають витрачатися кошти фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування. Цей висновок є справедливим і стосовно господарсько-правового обігу виробів медичного призначення. З огляду на те, що під сферу дії постанови Кабінету Міністрів України «Про удосконалення державного регулювання цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення, що закуповуються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів» не підпадають основні виробу медичного призначення, які використовуються при провадженні господарської діяльності з медичної практики та наданні реабілітаційних соціальних послуг, в абз. 4 підп. 1 п. 1 цієї постанови слід закріпити вказівку на медичні виробу, що належать до табелів оснащення закладів охорони здоров'я та їх структурних підрозділів, засоби реабілітації, які мають затверджуватися окремою постановою Кабінету Міністрів України.

2.1.2. У зв'язку з тим, що в постанові Кабінету Міністрів України «Про удосконалення державного регулювання цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення, що закуповуються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів» чітко не закріплено обов'язок усіх власників реєстраційних посвідчень на лікарські засоби, виробників виробів медичного призна-

чення реєструвати відповідні оптово-відпускні ціни, не визначено негативні наслідки для виробників (постачальників) тих товарів, ціни на які не були зареєстровані у встановленому порядку, п. 2 Порядку реєстрації оптово-відпускних цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення, що закуповуються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 1 листопада 2010 р. № 932, необхідно доповнити абз. 3 такого змісту: «Проведення державної реєстрації оптово-відпускних цін на лікарські засоби, виробу медичного призначення, що визначені цією постановою, є обов'язковим для суб'єктів господарювання-власників реєстраційних посвідчень, виробників цих лікарських засобів, виробів медичного призначення. У разі відсутності зареєстрованої у встановленому законодавством порядку ціни в Реєстрі оптово-відпускних цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення на дату подання учасником конкурсної пропозиції чи на дату укладення договору про закупівлю у разі застосування процедури закупівлі в одного учасника подана пропозиція торгів підлягає відхиленню на підставі ст. 29 Закону України «Про здійснення державних закупівель». Таким чином, лікарські засоби та виробу медичного призначення, оптово-відпускні ціни на які не внесені до відповідних реєстрів, не можуть закуповуватися закладами й установами охорони здоров'я, які повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів.

2.1.3. Також доцільно передбачити можливість внесення оперативних змін до реєстрів оптово-відпускних цін за спрощеною процедурою, оскільки розрахунок ціни одиниці імпортованого товару вимагає врахування середнього курсу гривні, встановленого на міжбанківському валютному ринку України на дату реалізації товару, до іноземної валюти, за якою здійснюється закупівля товару, а також офіційного курсу гривні до іноземної валюти, встановленого Національним банком України на дату митного оформлення товару, за якою здійснюється його закупівля, що за умови нестабільної ситуації на валютних ринках, а також з огляду на ту обставину, що вітчизняні підприємства-виробники використовують у виробництві в основному імпортну сировину (прив'язує як структуру собівартості, так і рівень відпускних цін до коливань курсу національної валюти відносно долара та євро). Це зумовлює потребу в коригуванні зареєстрованих цін частіше, ніж один раз на квартал.

2.1.4. Зважаючи на зміст норми ст. 19 КУ, у ч. 9 від 8 липня 2011 р. постанови Кабінету Міністрів України «Про удосконалення державного регулювання цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення, що закуповуються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів» слід уточнити підстави для надання Міністерством економічного розвитку і торгівлі України негативного висновку стосовно розрахунку оптово-

відпускної ціни, що може мати наслідком відмову в її реєстрації. У цьому контексті заслуговують на увагу окремі положення постанови Уряду РФ від 29 жовтня 2010 р. «Про державне регулювання цін на лікарські препарати, включені до переліку життєво необхідних і найбільш важливих лікарських препаратів», відповідно до якої до таких підстав належать надання недостовірних відомостей заявником, перевищення наданої для державної реєстрації граничної відпускної ціни на лікарський засіб над ціною, яка була розрахована відповідно до методики.

Поряд із тим, що постановою Кабінету Міністрів України «Про удосконалення державного регулювання цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення, що закуповуються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів» затверджена загальна методика калькуляції ціни, виробничої та повної собівартості на лікарські засоби та вироби медичного призначення, нормативно не визначені критерії для розрахунку цін, що можуть проводитися в довільній формі заявниками. Наслідком цієї прогалини у правовому регулюванні може стати безпідставна відмова у державній реєстрації ціни, підставою якої відповідно до вказаної постанови та листа Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 11 жовтня 2011 р. № 3802-25/86 є неналежним чином оформлений розрахунок цін. Тому, наприклад, у формі наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України це питання слід урегулювати.

2.1.5. З метою недопущення антиконкурентних узгоджених дій, інших зловживань суб'єктів господарювання-заявників при проведенні державної реєстрації оптово-відпускних цін, в наказі Міністерства охорони здоров'я України від 21 вересня 2011 р. «Про затвердження Положення про реєстр оптово-відпускних цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення, порядок внесення до нього змін та форм заяв про реєстрацію оптово-відпускної ціни на лікарський засіб та виріб медичного призначення» слід закріпити таке: якщо протягом звітного періоду оптово-відпускна ціна на лікарський засіб, виріб медичного призначення була збільшена та в обґрунтуванні зміни цієї ціни суб'єкт господарювання-заявник не надав належних техніко-економічних розрахунків та офіційних документальних доказів, така зміна рівня цін повинна підлягати експертизі та порівнюватися із середніми цінами на лікарські засоби, що містять аналогічні діючі речовини та належать до однієї фармакологічної групи, аналогічні вироби медичного призначення. Обов'язок стосовно здійснення цього виду діяльності має покладатися на спеціально створену Погоджувальну раду з питань державної реєстрації цін при Міністерстві охорони здоров'я України.

Господарсько-правова реалізація вимоги про подання заявниками інформаційних довідок про зареєстровані ціни на лікарські засоби або вироби ме-

дичного призначення в країні їх походження та країнах СНД і ЄС, де застосовується державне регулювання цін, передбачене постановою Кабінету Міністрів України «Про удосконалення державного регулювання цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення, що закуповуються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів», є концептуально неправильною формою запровадження системи референтних цін, адже має лише інформаційний характер, покладаючи додаткові організаційні обов'язки на суб'єктів господарювання. Натомість припустимим є створення переліку єдиних референтних цін на групи лікарських засобів іноземного виробництва на підставі даних реєстрації відповідних цін в індикативній групі держав, узгодження із виробниками цих засобів. Система референтних цін матиме значення максимальних оптово-відпускних цін як при здійсненні державних закупівель, так і при застосуванні компенсацій у сфері охорони здоров'я.

2.1.6. У зв'язку з тим, що в ГК України, Законі України від 3 грудня 1990 р. «Про ціни і ціноутворення» не передбачено такий метод державного регулювання цін, як реєстрація, а на підзаконному рівні вже визначено умови, обсяг, сфера та порядок проведення реєстрації оптово-відпускних цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення, то ч. 5 ст. 191 ГК України необхідно в кінці доповнити словосполученням «державної реєстрації цін».

2.1.7. З огляду на те, що в існуючій формі Реєстр оптово-відпускних цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення не містить інформації про зміну ціни між попереднім та поточним звітними періодами, на практиці замовники та органи державного регулювання мають додаткові труднощі з визначенням динаміки ринкових цін, кон'юнктури ринку. Тому з метою використання позитивного досвіду господарсько-правового регулювання, який мав місце в постанові Кабінету Міністрів України «Питання декларування зміни оптово-відпускних цін на лікарські засоби, які закуповуються за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів» від 1 листопада 2010 р., в наказі Міністерства охорони здоров'я України від 21 вересня 2011 р. «Про затвердження Положення про реєстр оптово-відпускних цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення, порядок внесення до нього змін та форм заяв про реєстрацію оптово-відпускної ціни на лікарський засіб та виріб медичного призначення» слід передбачити, що поряд із реєстрацією самих цін повинні реєструватися й їх зміни, при цьому форма Реєстру оптово-відпускних цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення має бути доповнена відповідною графою.

2.2. Медична техніка: 2.2.1. У формі постанови Кабінету Міністрів України затвердити перелік медичної техніки, яку можуть придбавати в порядку організацій та проведення процедур закупівель замовники у сфері охорони здоров'я за рахунок бюджетних коштів, коштів

загальнообов'язкового державного соціального страхування. Цей перелік формуватиметься на підставі практики застосування медичних виробів у процесі надання медичних і соціальних послуг. Стосовно медичної техніки доцільно запровадити систему державної реєстрації оптово-відпускних цін, що регламентується постановою Кабінету Міністрів України «Про удосконалення державного регулювання цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення, що закуповуються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів», а також правила встановлення граничних поставальницько-збутових надбавок, які закріплені в п. 2 ч. 1 постанови Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо стабілізації цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення».

Що стосується господарсько-правового забезпечення формування тарифів на медичні послуги [5], то на загальногосподарському рівні необхідно запровадити єдиний порядок їх обчислення, що матиме обов'язковий характер для закладів охорони здоров'я усіх форм власності та поширюватиметься як на платні, так і на «безоплатні» медичні послуги, адже в силу ст. 904 ЦК України будь-який договір про надання послуг передбачає відшкодування зазнаних витрат виконавцю замовником.

Порівняно з медичними послугами питання формування тарифів на соціальні послуги є більшою мірою нормативно врегульованим. По-перше, в Законі України від 19 квітня 2003 р. «Про соціальні послуги», постанові Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 р. «Про порядок надання платних соціальних послуг та затвердження їх переліку» затверджено перелік соціальних послуг; по-друге, хоча й в обмеженій формі, але в п. 3 постанови Кабінету Міністрів України від 9 квітня 2005 р. «Про затвердження Порядку регулювання тарифів на платні соціальні послуги» закріплено загальний порядок обчислення тарифів на платні соціальні послуги, що визначається з урахуванням собівартості послуги, адміністративних витрат і податку на додану вартість. Все ж таки до чинного Порядку формування тарифів на соціальні послуги слід сформулювати такі пропозиції: 1) поширити сферу дії цього Порядку як на «безоплатні», так і на оплатні соціальні послуги у формі єдиного порядку чи окремо за видами соціальних послуг; 2) конкретизувати механізм обчислення тарифів на соціальні послуги за прикладом Методики розрахунку вартості реабілітаційних послуг, які надаються інвалідам і дітям-інвалідам реабілітаційними установами сфери управління Мінпраці згідно з індивідуальною програмою реабілітації інваліда, складеної на підставі державної типової програми реабілітації інвалідів.

Система правових засобів адміністративного регулювання тарифів на медичні та соціальні послуги на спеціально-господарському рівні нами була розглянута окремо [5].

Висновки. Визначено основні положення господарсько-правового забезпечення ціноутворення на основний предмет державних закупівель у сфері охорони здоров'я та запропоновано конкретні зміни до законодавства. Незважаючи на достатню увагу з боку науковців до проблеми державної цінової політики загалом та її організації в окремих галузях народного господарства, у зв'язку високою динамічністю розвитку предметного законодавства та посиленням інтересу до найкращих світових практик у правовому регулюванні, подальше проведення досліджень у цьому напрямі вважаємо доцільним.

ЛІТЕРАТУРА

1. Задихайло, Д. В. Правовий господарський порядок в Україні: десятирічний досвід конституційно-правового забезпечення / Д. В. Задихайло // Вісн. Акад. правов. наук України. — 2006. — № 3 (46). — С. 143–153.
2. Пашков, В. М. Особливості правового регулювання обігу лікарських засобів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 / В. М. Пашков; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. — Х., 2004. — 20 с.
3. Задихайло, Д. В. Держава та економічне ринкове середовище: господарсько-правовий контекст / Д. В. Задихайло // Вісн. Акад. правов. наук України. — 2005. — № 3. — С. 149–160.
4. Письменная, Т. Обязательное медстрахование появится только к 2015 году / Т. Письменная // Коментарии. — 2011. — № 30–31. — С. 7.
5. Олефір, А. О. Проблеми господарсько-правового забезпечення формування тарифів на медичні послуги / А. О. Олефір // Сучасні проблеми правової системи України : зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф., 24 листоп. 2011 р., м. Київ / Київ. ун-т права НАН України; редкол.: Шемшученко Ю. С., Бошицький Ю. Л., Чернецька О. В. та ін. — К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2011. — Вип. 3. — С. 286–288.

ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ХОЗЯЙСТВЕННО-ПРАВОВОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЦЕНООБРАЗОВАНИЯ В СФЕРЕ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ

Олефир А. А.

Исследованы вопросы хозяйственно-правового обеспечения ценообразования на основной предмет государственных закупок в сфере здравоохранения. Определены недостатки правового регулирования в этой сфере, на основании чего предложены системные и конкретные изменения к законодательству.

Ключевые слова: *хозяйственно-правовое обеспечение, государственное регулирование, ценообразование, государственные закупки, здравоохранение, лекарственные средства, медицинские услуги.*

PRACTICAL ASPECTS OF IMPROVING THE ECONOMY-LEGAL ENSURING OF PRICE FORMATION IN THE SPHERE OF HEALTH PROTECTION

Olefir A. A.

In this article was made characteristic of economy-legal ensuring of price formation on the main object of state purchases in the sphere of health protection. Also were marked disadvantages of legal regulation in the following sphere, according to this were made particular and systematic amendments to the legislation base.

Key words: *economy-legal ensuring, state regulation, price formation, state purchases, health protection, medicaments, medical services.*

УДК 346:621.39(477)

ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Ю. І. Остапенко, стажист-дослідник

Національний університет

«Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

Присвячено господарсько-правовим питанням правового регулювання передавання інформації як продукту за допомогою засобів телекомунікації. Звернено увагу на те, що сьогоднішній стан законодавчого регулювання ринку передавання інформаційного продукту за допомогою телекомунікаційних мереж не є оптимальним. Тому сучасне телекомунікаційне законодавство потребує істотної модернізації.

Ключеві слова: *інформаційний продукт, телекомунікаційні послуги, інфраструктура телекомунікаційного ринку.*

Постановка проблеми. З кожним кроком у розвитку суспільства визначне місце посідає відповідна його реаліям сфера економіки. У рабовласницькому та феодальному суспільствах — це сфера аграрної економіки, у капіталістичному — промисловість та постіндустріальному — інноваційна інформаційно-телекомунікаційна сфера.